DZIENNIK

ZARZĄDU M. LUBLINA.

Redakcja i Administracja Magistrat m. Lublina (parter biuro Nr. 3).

Redakcja i Administracja czynna od 9-ej do 2-ej popol.

Ogłoszenia (wyłącznie poza tekstem) cała strona—40 zł., ½ strony—20 zł. ¼ strony—10 zł., na marginesie 10 zł. wiersz petitowy dwuszpaltowy lub jego miejsce 15 gr.

Prenumeratę przyjmuje Wydział do Spraw Ogólnych (parter biuro Nr. 3).

Prenumerata kwartalnie 2 zł. | Cena egzemplarza 25 groszy.

Nr. 31. | Lublin, dnia 31-go Grudnia 1925 roku. | Rok V.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Zarządzenie Nr. 226.

W wykonaniu § 6 statutu o uposażeniu reprezentacji m. Lublina, urzędników, oficjalistów i służby niższej Magistratu, zarządzam posunięcie od 1-go stycznia 1926 r. do następnych szczebli niżej wymienionych członków Magistratu, urzędników, oficjalistów i służby niższej, którzy wysłużyli 3 lata w dotychczasowych szczeblach uposażenia odnośnych grup a mianowicie:

a) Członkowie Magistratu.

1) *Szczepańskiego Czesława*, Prezydenta miasta, grupy *A* uposażenia ze szczebla *c* do szczebla *d*.

2) *Czarneckiego Jana*, Ławnika, grupy *C* uposażenia, ze szczebla *a* do szczebla *b*.

b) Urzędnicy.

w Kancelarji Prezydjalnej.

3) *Kochańskiego Tadeusza*, grupy III uposażenia, szczebla *b* do szczebla *c*.

W Wydziale Ogólnym.

4) *Króla Feliksa*, referenta grupy IV uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

5) *Rzepecką Aleksandrę*, kancelistkę grupy VIII uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

W Wydziale Finansowym.

6) *Grende Edwarda*, referenta, grupy IV uposażenia ze szczeble *b* do szczebla *c*.

7) *Wojtczuka Bronisława*, kasjera, grupy V uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

8) *Bacha Józefa*, nadzorcy podatku, grupy V uposażenia, ze szczebla *a* do szczebla *b*.

W Wydziale Gospodarczym.

9) *Nurowskiego Romana*, Szefa Wydziału grupy I uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

10) *Karpińskiego Piotra*, buchaltera grupy IV uposażenia ze szczebla *a* do szczebla *b*.

11) *Galanta Adolfa*, komendanta Straży Ogniowej, grupy III uposażenia, ze szczebla *a* do szczebla *b*.

W Wydziale Budownictwa.

12) *Zbroję Władysława*, st. referenta grupy III uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

W Wydziale Zdrowia Publicznego.

13) Dr. *Garbaczewskiego Marcina*, Naczelnego lekarza sanitarnego, grupy II uposażenia, ze szczebla *c* do szczebla *d*.

W Wydziale Admin.-Przem.

14) *Zakrzewskiego Stanisława*, pom. referenta, grupy VI uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

15) *Wdowiaka Ignacego*, kancelisty grupy VIII uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

W Wydziale Opieki Społecznej.

16) *Skawińską Różę*, kasjera wypłat, grupy V uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

c) Oficjaliści.

W Wydziale Zdrowia Publicznego.

17) *Fodemskiego Bolesława*, dozorcę rzeźni, grupy IX uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

18) *Franaszczuka Wacława*, kierownika kolumny dezynfekcyjnej, grupy IX uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

W Wydziale Opieki Społecznej.

19) *Domańską Marję*, kierowniczkę Osady Dziecięcej grupy VI uposażenia ze szczebla *a* do szczebla *b*.

20) *Sadowską Stanisławę*, gospodynią Osady Dziecięcej grupy XII uposażenia ze szczebla *a* do szczebla *b*.

21) *Brzezińską Mieczysławę*, kierowniczkę ochrony Nr 8, grupy XI uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

d) Służba niższa.

W Wydziale Ogólnym.

22) *Nakoniecznego Józefa*, woźnego dzielnicowego, grupy X uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

23) *Bartosiaka Andrzeja*, woźnego rezerwy, grupy XI uposażenia ze szczebla *c* do szczebla *d*.

24) *Piekutowskiego Władysława*, woźnego rezerwy grupy XI uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

25) *Marka Andrzeja*, korytarzowego grupy XII uposażenia ze szczebla *a* do szczebla *b*.

26) *Węgłowskiego Jana*, gońca grupy XIII uposażenia, ze szczebla *a* do szczebla *b*.

W Wydziale Admin.-Przem.

27) *Niebrzydowskiego Stanisława*, klucznika aresztu, grupy X uposażenia, ze szczebla *a* do szczebla *b*.

W Wydziale Gospodarczym.

Strażacy.

28) *Ambroziewicza Władysława*, ogniomistrza, grupy IX uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

29) *Trójniaka Jana*, plutonowego, grupy XI uposażenia ze szczebla *a* do szczebla *b*.

30) *Szczęcha Michała*, szeregowego grupy XIII. uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

31) *Księskiego Franciszka*, majstra kominiarskiego, grupy IX uposażenia ze szczebla *c* do szczebla *d*.

32) *Krasnodębskiego Władysława*, liniarza grupy X uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

33) *Kłosowskiego Wincentego*, liniarza grupy X uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

34) *Nowickiego Jana*, st. podliniarza grupy XI, uposażenia, ze szczebla *b* do szczebla *c*.

35) *Węgrzyna Władysława*, st. podliniarza grupy XI uposażenia ze szczebla *b* do szczebla *c*.

36) *Pronagala Jana*, terminatora grupy XIII uposażenia ze szczebla *a* do szczebla *b*.

Lublin, dnia 14 grudnia 1925 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Zarządzenie Nr. 228.

Przeniesionemu z b. Urzędu Mieszkaniowego p. *Janowi Rudnickiemu*, referentowi, z grupy IV szczebel *b* do grupy VI, szczebal *a*, na stanowisko kierownika Biura Adresowo-Meldunkowego Wydziału Administracyjno-Przemysłowego od dnia 31 października 1923 r., zgodnie z okólnikiem Wojewody Lubelskiego z dnia 14/III, 1925 r. Nr. 1156/Prez. opartym na wyjaśnieniu Prezydjum Rady Ministrów, przyznaję od 1 listopada 1923 r. szczebel *b* w grupie VI uposażenia,

Różnicę wynikającą z powyższego szczebla, polecam wypłacić z funduszu przeznaczonego na uposażenie urzędników.

Lublin, dnia 16 grudnia 1925 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Zarządzenie Nr. 229.

W celu ściślejszego rozgraniczenia kompetencji lekarzy sanitarnych i lekarzy weterynaryjnych zarządzam co następuje:

1) W wypadkach udzielania koncesji, zakłady podlegające nadzorowi sanitarno - weterynaryjnemu, jako to: krowiarnie, chlewnie, stajnie, pasiarnie gęsi i ptactwa, jatki mięsne, masarnie, wędliniarnie, garbarnie, składy skór i t. p. winny być badane przez lekarza sanitarnego wspólnie z lekarzem weterynaryjnym,

2) Dnie i godziny wspólnych obchodów sanitarno-weterynaryjnych mają być wyznaczone po uprzednim porozumieniu się lekarza sanitarnego z lekarzem weterynaryjnym.

3) W razie rozbieżności zdań decyduje właściwy ławnik Magistratu, względnie Vice-Prezydent miasta, zależnie od ważności sprawy.

4) W drodze nadzoru zakłady powyższe mogą być badane samodzielnie, tak przez lekarza sanitarnego, jak i przez lekarza weterynaryjnego, w tych jednak wypadkach każdy z nich dokonuje badania w zakresie sobie właściwym.

5) Protokóły dokonywanych oględzin należy składać do Wydziału Zdrowia Publicznego w celu nadania im właściwego biegu.

6) Protokóły, poza orzeczeniem komisji, winny zawierać szczegółowy opis badanego objektu i znajdujących się w nim urządzeń z wymienieniem ulicy, Nr. domu, właściciela zakładu i położenia zakładu (suteryny, parter, piętro), oraz wszystkich braków i nieporządków, jakie zostały stwierdzone przy badaniu zakładu,

Ograniczenia się do streszczenia w protokółach tylko orzeczenia komisji „lokal odpowiada wymaganiom sanitarnym", jak to się zdarza dotychczas, ze względów prawno - formalnych jest niedopuszczalne.

Powyższe podaje się do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Lublin, dnia 18 grudnia 1925 r.

Prezydent m. Lublina *C. Szczepański.*

Z obrad Magistratu.

Posiedzenia 17 grudnia uchwalono:

1. Ostatnie dwie raty zaliczki zwrotnej, w wysokości 30 zł., należne od Stanisława Wolskiego, rysownika Biura Pomiarów Wydziału Budownictwa, z powodu śmierci tegoż w dniu 12/XI r. b., umorzyć.

2. Umożyć zwrotną pożyczkę 200.000.000 mk (111 zł. 11 gr.) wydaną Głównej Opiece Szkolnej, z kasy m. Lublina, na polecenie Magistratu z dnia 29/VIII, 1924 r. Nr. 282 II. Wydatek wnieść do budżetu roku 1925.

3. Egzekucję od Henryka Kłosowskiego, b. podliniarza Straży Ogniowej Miejskiej, 101 zł. 39 gr., nieprawnie pobranej pensji, zawiesić do czasu powrotu tegoż z wojska.

4. Zatwierdzić plany na budowę domu jednopiętrowego, na działce Nr. 94 Stefana Frankowskiego na Kośminku, wraz z zabudowaniem gospodarczem, pod warunkiem, że poziom suteryn będzie odpowiednio do przepisów ustawy podniesionym tak, by połowa wysokości suteryny znajdowała

się ponad przyległym terenem, oraz by dla ustępów urządzony był przepisowy dół kloaczny.

5. Zezwolić Aronowi Hasfoglowi na urządzenie, aż do odwołania, targu przy ul. Szerokiej Nr. 50, od strony ulicy Nadstawnej, na płody ziemne i artykuły żywnościowe, z warunkiem stosowania się do regulaminu targowego, zatwierdzonego przez Magistrat 5/X 1923 r.

6. Złożone przez dzierżawców miejsc na placach targowych (wymienionych w wykazie) w latach 1924 i 1925 kaucje, w wysokości 498 zł, przeliczyć na poczet zaległego za te lata czynszu, resztę zaś należności 1858 zł jako niemożliwą do uzyskania, umorzyć.

7. Sprawozdanie Komisji Administracyjnej Teatru Miejskiego, co do dochodów i wydatków za czas od 1 września do 30 listopada 1925 r., wykazujące 34821 zł. 10 gr niedoboru, przyjąć do zatwierdzającej wiadomości.

Wobec nieosiągnięcia samowystarczalności teatru miejskiego, wystąpić do Rady Miejskiej o ponowne dyrektywy w kwestji dalszego prowadzenia teatru we własnym zarządzie.

8. Lokal teatru miejskiego na maskarady i widowiska publiczne nie wydzierżawiać.

Należny od maskarad, urządzanych w innych lokalach podatek od widowisk, pobierać w wysokości przepisanej statutem i zwolnień od tego podatku nie udzielać bez względu na cel, na jaki dochód z maskarady jest przeznaczony.

9. W sprawie oddania przedsiębiorstwa asenizacyjnego w prywatne ręce, uchwalono w sprawie tej traktować z z dzierżawcami folwarku Rury Brygidkowskie i Czechówka Górna Judką Marmelsztajnem i Moszkiem Gartenkraut, z warunkiem, że oferenci złożą przedewszyztkiem kaucję w wysokości 10.000 zł. w gotówce, lub papierach procentowych państwowych o bezpieczeństwie pupilarnem.

10. Dziesięć koni sprzedanych jako niezdatne do pracy, z licytacji w dniu 12/XI, 1925 r., za ogólną sumę 422. zł., wykreślić z inwentarza majątku miejskiego.

11. W uzupełnieniu uchwały swej z dn. 19/XI r. b., zatwierdzającej sprawozdanie bilansowe Miejskiego Zakładu Gazowego za rok 1924, do bilansu otwarcia na dzień 1 stycznia 1925 r. wartość aktywów w zapasach materjałów i towarów podnieść wskutek zwaloryzowania cen własnych tychże na sumę 48.864 zł. 06 gr., a w pasywach zaś wstawić pozycję „Funduszu Odnowienia" w sumie zł. 48.864 gr. 06.

12. Szkicowe plany budowy rzeźni, przedstawione przez firmę Skoda, zatwierdzić, z uwzględnieniem ewentualnego powiększenia hali dla uboju bydła grubego i zwrócić do opracowania planów szczegółowych.

Prezydent miasta: (—) *C. Szczepański.*

Szef Wydziału: (—) *L. Radliński.*

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

ROMAN ŚLASKI.

Ławnik Magistratu m. Lublina.

Międzynarodowy kongres miast w Paryżu.

(Ciąg dalszy.)

Oczyszczanie miasta.

Tak wielkie skupienie, jakim jest Paryż musi szczególną uwagę zwrócić na czynności, związane z oczyszczaniem miasta, aby zapewnić mieszkańcom higieniczne warunki egzystencji i osiągnąć czystość ulic i domów. Jest to zadanie pierwszorzędne, komplikuje go jeszcze ogrom stolicy Francji, gdzie należy troszczyć się o przeszło 9 miljonów m² powierzchni jezdni, o przeszło 7 000.000 m² chodników, o tysiące drzew, ławek, domków e. t. c., oraz o 3 miljony mieszkańców.

Zadania zarządu miasta, wynikające z pieczy nad czystością są różnorodne, a mianowicie: zamiatania, polewania, arterji komunikacyjnych, nadzór i utrzymanie w stanie czystości budynków, znajdujących się na drogach publicz-

nych, zgarnywanie śniegu i lodu na drogach publicznych, usuwanie śmieci domowych, spalanie śmieci domowych.

Te liczne operacje są uskuteczniane bezpośrednio przez zakłady miejskie lub też odawane przedsiębiorcom prywatnym do wykonania.

A więc czyszczenie mechaniczne arterji komunikacyjnych, wywóz śmieci domowych są wydzierżawiane przedsiębiorcom prywatnym. Miasto zaś we własnym zarządzie uprząta ulice, trotuary, ładuje śmiecie domowe, zgartuje śnieg i t. d. za pomocą zakładu czyszczenia. Zakłady spalania śmieci są przedsiębiorstwem prywatnym mieszanym, gdyż przędsiębiorca większość swych zysków przekazuje miastu. Oprócz tego miasto utrzymuje zapas narzędzi, koni, zakłady reperacyjne, zakłady szczotkarskie, a to wszystko w celu posiadania rezerw dla sprawniejszego wykonywania czynności oczyszczania miasta w razie potrzeby.

Przestrzeń jezdni zamiatanej i sprzątanej co dzień wznosi 3 360 000 m² zaś 4 760 000 m² jest sprzątaną cztery, dwa lub raz na tydzień w zależności od znaczenia dzielnicy. Dla tych celów służą maszyny—automobile, które same zamiatają, polewają, myją i wycierają. Te maszyny są dostarczane przez dwa przedsiębiorstwa prywatne i w ilości 212 są co dzień czynne na drogach publicznych. Miasto płaci przedsiębiorcom wynagrodzenie, obliczane na podstawie kosztów utrzymania kierowców i obejmujące amortyzację maszyn i koszt zużytej benzyny w zależności z ilością przebytych co dzień kilometrów. Obecnie przedsiębiorcy otrzymują przeszło 100 fr. dziennie od maszyny, zaś praca wykonana w dzień wynosi około 2.500.000 m² miejsca i około 5.000.000 m² sprzątania. Praca jest podzielona na przedpołud niową, w czasie której jest czynne 123 maszyn, wykonywujące 6000 klm. drogi i na pracę popołudniową, kiedy jest czynne już tylko 101 maszyn, wykonywujących 1200 klm. drogi. Dzienny koszt sprzątania mechanicznego wynosi około 40 000 fr. Maszyny prywatne do sprzątania ulic po 7-miu latach stają się własnością miasta bez odszkodowania.

Usuwanie śmieci domowych

Usuwanie śmieci domowych ma związek ścisły z życiem prywatnem ludności i cała operacja usuwania musi odbywać się przy współdziało mieszkańców, gdyż od niej zależy hygjena i czystość mieszkań. Należy więc zwrócić uwagę i na skrzynki do śmieci, na wozy, zbierające śmiecie i je wywożące, na usuwanie śmieci, o ile możności najdalej od domostw, oraz na najmniejsze koszty całej tej akcji, a co można osiągnąć, starając się ciągnąć zyski ze zbieranych co dzień śmieci domowych. W Paryżu usuwanie śmieci domowych nasuwa sporo trudności, gdyż ilość śmieci jest wielka i z każdym rokiem ta ilość się powiększa na głowę mieszkańca. W roku 1900 wywożono śmieci domowych na głowę mieszkańca 411 litrów, zaś w 1922 ta ilość podniosła się do 615 litrów. Obecnie wywozi się rocznie około 1.800 000 tonn śmieci a dziennie przeciętnie 5 000 tonn.

Wywożenie śmieci uskutecznia tabor, składający się z 705 wozów — automobilowych, dostarczonych przez trzy przedsiębiorstwa prywatne. Każdy wóz może zabrać naraz 5 tonn śmieci, co w zależności od rodzaju tychże decyduje o pojemności wozów od 7 do 9 metrów sześciennych. Typy wozów są ujednostajnione i posiadają odpowiednie przyrządy do łatwego wyładowywania śmieci do specjalnych dołów w zakładach spalania śmieci.

Jednak miasto Paryż posiada rezerwę wozów, która w każdej chwili może wysłać na miasto, gdyby przedsiębiorcy prywatni z jakichś powodów nie byli w stanie wywieźć całej ilości nieczystości.

Umowa z przedsiębiorcami prywatnemi podobna jest do umowy z przedsiębiorcami którym powierzono mechaniczne oczyszczanie jezdni. A więc miasto płaci przedsiębiorcy za każdy wóz czynny sumę, obejmującą płacę kierowcy, amortyzację wozu i premję w zależności od przebytych kilometrów,

obliczoną na podstawie kosztów benzyny. Za jeden wóz czynny przedsiębiorca otrzymuje przeszło 130 fr. dziennie. Po 7-u latach wozy przechodzą na własność miasta bez odszkodowania. Wozy są rozmieszczone w 8-miu garażach, zgrupowanych po dwa, w pobliżu czterech zakładów spalania śmieci.

Zbieranie śmieci przez wozy automobilowe uskutecznia brygada, składająca się z czterech robotników, niezależnie od kierowcy wozu, a więc i dwaj podawacze, jeden gałganiarz i jeden do zamiatania. Na wozie znajduje się gałganiarz i odbiera podawane skrzynki ze śmieciami, wysypuje ich zawartość do środka wozu i jednocześnie grupuje śmiecie tak, aby ich zabrać ilość jaknajwiększą. Wybiera dla siebie przedmioty zdatne do jakiegoś użytku. Robotnik zamiatający spycha rozsypane drobne śmiecie do otworów kanalizacji, oraz podaje za pomocą łopaty śmiecie powstałe przy sprzątaniu ulic. Robotnicy oprócz gałganiarza, należą do kategorji stałego personelu miejskiego i po skończeniu zbierania śmieci domowych są używani do innych robót czyszczenia miasta. Zaś gałganiarz otrzymuje wynagrodzenie za pracę przy układaniu śmieci na wozie, a pozatem pracuje jako pracownik niezależny: głównie wybierając ze śmietników przedmioty jeszcze użyteczne.

Każdy wóz obsłuży przez dwie godziny zbierania śmieci od godz. 6-tej m. 30 do godz. 8-mej m. 30 około 130 nieruchomości na dystansie około półtora kilometra. Zaś wykonuje drogi z garażu po śmiecie i do fabryki spalania śmieci i znów z powrotem do garażu—około 15 kilometrów.

Uwaga dyrekcji robót jest skoncentrowana, aby wyzyskać pracę wozów do wywożenia śmieci przez dobrze skonstruowany plan codziennych czynności, oraz nie dopuścić do żadnej zwłoki w rozpoczęciu czynności przez oczekiwanie na przybycie czterech robotników, przychodzących do zbierania śmieci zwykle od różnych zajęć. Kontrolę nad zbieraniem śmieci wykonuje dozorca miejski, w punktach dozoru, on notuje ilość wozów czynnych ze śmieciami i rozdziela czynności między robotnikami do sprzątania miasta. Inicjatywa dozorcy ma wielkie znaczenie dla wprowadzenia oszczędności w planie pracy w zmniejszeniu ilości wozów w zależności od pory i różnych ubocznych okoliczności. i od kiedy wprowadzono decentralizację w organizacji zbierania śmieci, jednocześnie zrealizowano znaczne oszczędności w wydatkach na ten cel.

Jednak Paryż nie jest jeszcze zadowolony ze swego systemu zbierania śmieci. Praca gałganiarzy i wysypywanie śmieci do wozów nie podoba się paryżaninom i higjeniści prowadzą ostrą kampanję o zmianę tych sposobów, szkodliwych dla zdrowia i tak mało jeszcze kulturalnych, gdzie człowiek grzebie się w stosie wszelkiego rodzaju brudów. W tym względzie nawet wpłynął wniosek do Rady Miejskiej, aby zbieranie śmieci odbywało się w skrzynkach zamkniętych, które zawożone byłyby do fabryk spalania śmieci, nieotwierane i tam dopiero wysypywane byłyby do odpowiednich dołów. Ma zwolenników ten projekt, lecz wymaga znacznych wydatków na przerobienie automobilów-wozów na platformy dla umieszczenia skrzynek, oraz fabryki do spalania śmieci muszą mieć odpowiednie składy dla skrzynek, które pozostawać mogą w fabryce opróżnione do dnia następnego, kiedy zabierane będą do domów, aby nanowo być napełnione śmieciami. Jedne skrzyki byłyby w domach, drugie w fabryce, a nawet należy przewidzieć trzecią grupę skrzynki — w reperacji.

W tym kierunku zdaje się zmodernizowane będzie zbieranie śmieci domowych w Paryżu w najbliższej przyszłości.

Zakłady spalania śmieci.

Śmiecie domowe, zbierane codzień w obrębie Paryża i na terytorjum kilku gmin sąsiednich są wywożone do czterech zakładów spalania śmieci, obsługujących każda jedną dzielnicę Paryża. Te zakłady są położone: w Romainville, Saint-Ouen, Issy-le-Moulineaux i w Ivry. Każda z fabryk ma

połączenie z drogą żelazną i drogą wodną i ma szereg urządzeń technicznych, pozwalających nieczystości przerabiać na produkty wartościowe.

Nie wszystkie śmiecie mogą być spalone, część z nich jest odrazu ładowana na wagony i statki i transportowana do sąsiednich okolic, gdzie śmiecie są używane jako nawóz. Można powiedzieć, że w promieniu 100 klm. ziemia korzysta ze śmieci paryskich, jako z nawozu.

Części śmieci uprzednio w zakładzie są sortowane, lub też mielone i dopiero w tym stanie sprzedawane jako nawóz. Ale przeważnie śmiecie są palone dla wyprodukowania pary, która po tym jest zamieniona na elektryczność, zaś z żużli są wyrabiane cegły. Instalacje zakładów spalania śmieci są dostosowane do przerobienia śmieci: na nawóz, elektryczność i cegły.

Więc nie cały zapas śmieci jest palony, przeciwnie do 56% służy za nawóz po uprzednim wysortowaniu i zmieleniu, a tylko 44% śmieci jest ciągniona za pomocą przyrządów mechanicznych z dołów do specjalnych kotłów, gdzie ulega spaleniu, wytwarzając przeciętnie 1 kilogram pary z 1 kilograma śmieci, oraz $^2/_9$ kilograma żużli.

Każdy zakład spalania śmieci posiada: rampę kolejową do załadowywania i urządzenia portowe do ładowania na statki, zbiorniki nad dachem dla składania śmieci, windy do ciągnienia śmieci do kotłów, instalacje do palenia z generatorami, elektrownię z turbogeneratorami o sile 15000 kilowat. oraz cegielnie dla produkowania 150 000 cegieł dziennie. Wyciąganie ze śmieci produktów wartościowych pozwala zmniejszyć koszt spalania, za pomocą którego najradykalniej można zniszczyć nieczystości, zaś wywożenie w dalsze okolice jest również kosztowne i przestaje być praktykowane w okolicach gęsto zaludnionych i wobec większego zastosowania nawozów sztucznych.

Prowizoryczne obliczenia wykazują, że spalenie tonny śmieci wraz z wyrzuceniem żużli kosztuje około 21 fr., zaś wyrób cegieł i elektyczności pokrywa koszta wyładowywania śmieci, spalania, oraz wszystkie koszta podukowania elektryczności i cegieł i jeszcze z jednej tonny śmieci przerobionej daje zysk 3 fr. Oto dlaczego miasto nie chce wyrzucać bezużytecznie śmieci, a stara się przerobić na nawóz, cegły, względnie elektryczność. Zakłady spalania śmieci w Paryżu są tak prowadzone, że od nowego kontraktu od roku 1922 zaczynają powoli nieznaczne dawać dochody miastu.

Kierownictwo zakładow należy do przedsiąbiorcy prywatnego, który posiada niezależność w sprawach, związanych z eksploatacją, lecz pozostaje pod ścisłą kontrolą władz miejskich, musi podawać akceptacji i wszystkie poważniejsze tranzakcje, stosować się do taryfy miasta, obowiązującej dla sprzedaży produktów, otrzymanych z przerobu śmieci.

Stosunek z miastem przedsiębiorstwa spalania śmieci oparty jest na umowie która pozostawia miastu daleko idącą ingierencję i dla tego jest to typ przedsiębiorstwa mieszanego. Na czele zakładów stoi przedsiębiorca prywatny, lecz i miasto ma głos w administracji, w tranzakcjach handlowych, zabiera zyski, samo reguluje procenty i annuitety długów, zaciągniętych z pozwolenia miasta dla rozszeżenia i udoskonalenia technicznego zakładów, może przyjąć przedsiębiorstwo na warunkach wygodnych dla siebie i bez uciążliwych procesów i jednocześnie zabezpiecza przedsiębiorcy stałe zyski, oprócz innych dochodów, wynikających z umiejętnego prowadzenia zakładów, co pobudza inicjatywę przedsiębiorcy.

Towarzystwo przemysłowego przerobu śmieci miejskich sprzedaje nawóz, cegłę, prąd elektryczny na dochód przedsiębiorstwa i do dochodów z tych źródeł dodaje wpłaty, uskuteczniona przez miasto za przerób każdej tonny śmieci. Towarzystwo z tych sum opłaca podatki, robociznę, koszty produkcji, koszty administracyjne e. t. c. 90% zysku z eksploatacji zabiera miasto, resztę pozostaje dla przedsiębiorcy. Miasto amortyzuje pożyczki zaciągnięte na rozbudowę fabryk i urządzenia i wpłaca przedsiębiorcy, niezależnie od

rachunku za każdą tonnę przerobionych śmieci pewną kwotę w stosunku do ilości nieczystości przerobionych dla uregulowania wynagrodzenia dla członków rady administracyjnej, dyrekcji, z przeznaczeniem tych kwot dla utworzenia kapitału rezerwowego e. t. c.

Umowa z towarzystwem przemysłowem przerobu śmieci miejskich ekspiruje od 31 grudnia 1951 roku, jednak miasto co pięć lat może przejąć zakłady pod własny zarząd ze wszystkiemi aktywami przyjmuje długi towarzystwa i jego wszystkie zobowiązania i płaci towarzystwu pewną sumę jako odszkodowanie.

Zamiatanie arterji komunikacyjnych.

Kiedy się mówi o czyszczeniu miasta nie można pominąć robót ręcznych, które obok mechanicznego sprzątania jezdni dopiero zapewniają czystość ulicom Paryża.

Dla robót ręcznych zatrudniony jest personel miejski około 4000 osób, w czem 215 dozorców, 35 szefów głównych i 20 kontrolerów technicznych.

Cały ten personel robotników i robotnic do sprzątania jest podzielony na 107 oddziałów, które pozostają pod komendą dozorcy. Z oddziałów tworzą się grupy pod kierownictwem szefa głównego i z kilku grup w każdej dzielnicy pozostaje pod zwierzchnictwem kontrolera technicznego. Specjalni inżynierowie kierują kilkoma dzielnicami i jednocześnie są przełożonymi warsztatów reparacyjnych, funkcjonujących w ich dzielnicach.

Czynności robotników do sprzątania polegają na poddawaniu śmieci domowych, na czyszczeniu trotuarów, utrzymaniu czystości w budynkach, znajdujących się na drogach publicznych, mycia i malowania ławek, porządkowanie drzew, sprzątanie schodów, znajdujących się na drogach publicznych e. t. c.

To są różnorodne i liczne czynności, rych sprawne wykonywanie wymaga dokładnej organizacji. Organizację taką tworzy dla każdej dzielnicy i wykonanie jego znajduje się w rękach szefa głównego. Dla rozdziału czynności między tak liczny zastęp robotników przyjmuje się pod uwagę ilość pracy, którą jeden robotnik może wykonać w ciągu godziny. Ta ilość pracy nazywa się „cauton" i w zależności od tego, ile takich jednostek jest do wykonania w jednej dzielnicy, stosuje się przydział robotników i rozkład ich czynności przed południem od godz. 5-tej do 11-tej i po południu od godz. 1-ej do godz. 7-ej, w czasie których, podzieleni na brygady robotnicy, załatwiają czynności sprzątania. Zastosowanie takiej organizacji pracy od 1922 roku pozwoliło zmniejszyć ilość robotników, zatrudnionych przy sprzątaniu o 25%.

(D. n.)

Wydawnictwo Zarządu miasta Lublina — — Redaktor **L. Radliński.**

Drukarnia Magistratu m. Lublina.